Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
2 november 2018

Ons kenmerk
TLE/U201800822
Lbr. 18/063

Telefoon
070 373 83 93

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Klimaatakkoord

Samenvatting

- Met deze ledenbrief vragen wij uw akkoord op 3 voorwaarden die wij willen stellen aan het Klimaatakkoord: i. Gemeenten krijgen de juiste bevoegdheden en doorzettingsmacht om hun regierol ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. ii. Het tempo waarin gemeenten met de uitvoering aan de slag kunnen is afhankelijk van de mate waarin de energietransitie haalbaar en betaalbaar is voor de samenleving. De gemeenten staan voor een zorgvuldig proces. iii. Een vergoeding voor de toename in uitvoeringslasten voor gemeenten. Zie tevens het kader in de brief.
- In lijn met het ALV-besluit zal het bestuur zich beraden op het bovenliggende Interbestuurlijke programma (IBP) tegen de achtergrond van de bewegingen in het sociaal domein
- Het proces rond het Klimaatakkoord doorlopen we samen. Gemeenten hebben hierin hoge ambities (collegeakkoorden, Investeringsagenda, IBP-afspraak Klimaatakkoord, motie VNG ALV inzet op 49% CO_2-reductie in 2030). In de ledenbrief van 17 juli 2018 hebben wij u geïnformeerd over het proces en we zijn in gesprek gegaan tijdens de ‘bestuurlijke roadshows’. Daarnaast worden de Klimaatakkoord gesprekken gevoerd door gemeentebestuurders.
- Het gesprek blijven we met u voeren. Als de tekst van het Klimaatakkoord bekend is en voldoet dan zullen wij met u in gesprek gaan op bestuurlijke bijeenkomsten in het land. Mochten het proces vertragen en er pas rond mei 2019 een Klimaatakkoord liggen, dan zullen wij het gesprek met u voeren op de ALV 2019.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Aan de leden

Datum
2 november 2018

Ons kenmerk
TLE/U201800822
Lbr. 18/063

Telefoon
070 373 83 93

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Klimaatakkoord

Geacht college en gemeenteraad,

De urgentie om Nederland te verduurzamen en onze CO_2-uitstoot terug te dringen is groot. Zo gaan we de opwarming van de aarde tegen en houden we onze dorpen, steden en platteland leefbaar. Met de collegeakkoorden hebben gemeenten laten zien dat hun duurzaamheidsambities hoog zijn. Ook op landelijk niveau willen we komen tot afspraken: in 2017 hebben gemeenten, provincies en waterschappen met de 'Investeringsagenda' het kabinet aangeboden om samen de energietransitie te versnellen. In het Interbestuurlijk programma (IBP) met het rijk is vervolgens de afspraak opgenomen om te komen tot een Klimaatakkoord.[1]
Het proces rond het Klimaatakkoord doorlopen we samen met u. In de ledenbrief van 17 juli 2018[2] hebben we u geïnformeerd over het doel van het akkoord en uitgenodigd tot gesprek tijdens de 'bestuurlijke roadshows' en werkconferentie in het land. Daarnaast worden de gesprekken over het Klimaatakkoord gevoerd door gemeentebestuurders en voorbereid door gemeenteambtenaren.

Met deze ledenbrief vragen wij uw akkoord op de randvoorwaarden die wij willen stellen aan het Klimaatakkoord. Ook gaan wij kort in op de laatste stand van zaken en vervolgproces.

Stand van zaken

Het Klimaatakkoord wordt voorbereid vanuit vijf 'sectortafels': gebouwde omgeving, elektriciteit, industrie, mobiliteit en landgebruik en landbouw. Aan iedere tafel worden plannen gemaakt die moeten bijdragen aan het terugdringen van de CO_2-uitstoot. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft de effectiviteit van deze plannen doorgerekend en haar bevindingen gepresenteerd op 28 september 2018.

[1] Investeringsagenda: https://tinyurl.com/investeringsagenda. IBP: https://tinyurl.com/y9m64rh6.
[2] Ledenbrief: https://tinyurl.com/ycar6pwb.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Het PBL concludeert dat er nog veel moet gebeuren: er zijn veel maatregelen benoemd, maar het ontbreekt aan duidelijke keuzes en afspraken. Beide zijn nodig, omdat nu al duidelijk is dat niet alle wensen van alle partijen ingewilligd kunnen worden. Zo zal ook de zware industrie energiebesparende maatregelen moeten treffen willen we in de vraag naar duurzame energie kunnen voorzien. Ook het kabinet heeft gereageerd op het PBL-rapport en gepleit de nadruk in de vervolggesprekken te leggen op 'betaalbaarheid en kosten effectiviteit' en het borgen van 'betrokkenheid en draagvlak'.[3]

Randvoorwaarden

Gelet op de hoge ambities van gemeenten en de aard van het proces waarin gesprekken nu belanden, willen we de randvoorwaarden die wij aan het Klimaatakkoord stellen aanscherpen. Dit in lijn met de moties over het Klimaatakkoord die u hebt aangenomen op de ALV van 27 juni 2018.[4] Op deze randvoorwaarden vragen wij uw akkoord:

VOORWAARDE 1.	Gemeenten krijgen de juiste bevoegdheden om hun regierol ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. In ieder geval betekent dit de bevoegdheid om bestaande bouw van het aardgas af te halen en te kunnen besluiten over een warmtealternatief zoals 'volledig elektrisch'. Daarbij geldt bijvoorbeeld een warmterecht voor burgers en een warmteplicht voor leveranciers. Ook vraagt dit om de beschikking over de juiste wettelijke instrumentaria en verbinding met de Omgevingswet.
VOORWAARDE 2.	Het tempo waarin gemeenten met de uitvoering aan de slag kunnen is afhankelijk van de mate waarin de energietransitie haalbaar en betaalbaar is voor de samenleving. De gemeenten staan voor een zorgvuldig proces. Om het tempo van de energietransitie te halen is 'haalbaar en betaalbaar' in de gebouwde omgeving en bij duurzaam opgewekte energie op land cruciaal. Dit is de manier om draagvlak en acceptatie te creëren. In de opgave voor duurzame energieopwekking op land gaan we uit van maximaal 35 Twh (terrawattuur).
VOORWAARDE 3.	Een vergoeding voor de toename in uitvoeringslasten voor gemeenten. De verregaande afspraken uit het Klimaatakkoord zien we wel als een decentralisatie met nieuwe taken.

Proces

Zoals met u afgesproken zullen wij u betrekken bij de ondertekening van het Klimaatakkoord. Als de tekst van het Klimaatakkoord bekend is en voldoet aan bovengenoemde randvoorwaarden, dan zullen wij hierover met u in gesprek gaan op bestuurlijke bijeenkomsten in het land. Mochten de gesprekken dusdanig vertragen dat er pas rond mei 2019 een Klimaatakkoord ligt, dan zullen wij het gesprek met u voeren op de ALV 2019.
In lijn met uw besluit op de ALV van 27 juni 2018 zal het bestuur zich beraden op het bovenliggende Interbestuurlijke programma (IBP) tegen de achtergrond van de bewegingen in het sociaal domein.

[3] PBL: https://tinyurl.com/ydxnk8p2. Kabinetsreactie: https://tinyurl.com/ycvfvbrs. VNG reactie: https://tinyurl.com/y75cyetn.
[4] Motie 10 'Inzet VNG bij het Klimaat- en Energieakkoord': gemeenten werken actief mee aan maatregelenpakketten voor minimaal 49% CO_2-reductie in 2030. Bron: https://vng.nl/moties-en-preadviezen-vng-bestuur-alv-27-juni-2018.

Voorstel aan de leden
Het VNG-bestuur stelt de leden voor om de randvoorwaarden die worden gesteld aan het Klimaatakkoord (zie kader) over te nemen.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

Mr. J.H.C. van Zanen
Voorzitter